

ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ ЗА ПАЛИВНИМИ КАРТКАМИ

Анотація. У статті розглянуто механізм розрахунків із застосуванням паливних карток за паливно-мастильні матеріали.

Ключові слова: паливно-мастильні матеріали, облік, паливна картка, дебіторська заборгованість, синтетичний облік, аналітичний облік.

Summary. The article reviews the mechanism of calculations using fuel cards for fuel and lubricants.

Key words: fuel and lubricants, accounting, fuel card receivables, synthetic accounting, analytic accounting.

Постановка проблеми. Паливно-мастильні матеріали (ПММ) — це основна стаття витрат протягом експлуатації автотранспорту.

Під ПММ розуміють бензин, дизельне паливо, дизельну і автотракторну оливи, стиснений і скраплений газ (пропан-бутан, метан), що використовується як моторне паливо, а також інші технічні і спеціальні рідини, які використовують при експлуатації транспортних засобів (легкових і вантажних автомобілів, самоскидів, автобусів, фургонів, тягачів, мікроавтобусів, спеціальних і спеціалізованих автомобілів — пожежних автомобілів, навантажувачів, кранів).

Сучасні розрахунки підприємств за отримане на автомобільних заправних станціях (АЗС) паливо проводять із застосуванням спеціальних документів, наприклад, паливні картки, талони на паливо і скетч-картки. Порівняно з готівковими розрахунками на АЗС використання паливних карток має низку переваг — швидкість розрахунків, можливість закріплення цін на ПММ, можливість встановлення обмежень (добових, місячних) на їх відпуск.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанням організації обліку ПММ в різні часи займалися такі вчені-економісти, як А. Базилук, О. Бондаренко, О. Вітковська, Ф. Бутинець, М. Зинковський, М. Головін, О. Короп, М. Ковенко, К. Безверхий, В. Семенова, Г. Тітаренко, Н. Кохтенко, О. Малишкін, О. Снісар та ін. Але на сьогодні в науково-практичній літературі питання організації обліку розрахунків із застосуванням паливних карток за ПММ не було широко відображено.

Тому це питання на сьогодні є актуальним для проведення подальших досліджень.

Мета статті — удосконалення організації обліку розрахунків із застосуванням паливних карток за ПММ.

Виклад основного матеріалу дослідження. Для вирішення питання відносно організації обліку розрахунків із застосуванням паливних карток за ПММ розглянемо значення ПММ та історію походження паливних карток.

На сьогодні термін «паливно-мастильні матеріали» законодавчо не визначений у чинних нормативних документах, де окремо застосовується поняття «паливо» та «мастило». Так, у листі Держкомстандартизації, метрології та сертифікації України № 4591/5—3/7 від 15.11.2000 р. зазначено, що «визначення терміна «мастило» (російською мовою — «смазка») наводиться в пп. 4.27 п. 4 ДСТУ 3437—96 «Нафтопродукти. Терміни та визначення». «Паливо» — загальне поняття, яким позначають матеріали, що використовуються як джерело енергії. Паливо (пальне) використовують для двигунів внутрішнього згорання.

«Мастило» — пластичний матеріал, який являє собою структуровану загусником оливу, що застосовується для зменшення тертя, консервації виробів та герметизації ущільень» [1].

У додатку № 1 «Визначення окремих видів енергоносіїв» до Інструкції про порядок складання звітнього загального енергетичного балансу за 1995 р. також зазначено, що «масла та мастила — в'язкі вуглеводні, що мають великий вміст парафіну і дистиллюються при температурі від 380 до 500 °С при вакуумній перегонці нафтових залишків після атмосферної перегонки нафти. Сюди відносять усі сорти масел, у тому числі консистентні мастила, мастила немінерального походження, регенеровані масла, відновлені на нафтопереробних підприємствах» [2].

З метою ведення бухгалтерського обліку і контролю О. Снісар пропонує таке визначення: «Паливно-мастильні матеріали — це оборотні активи, а саме виробничі запаси та/або товари у виді різних видів палива (бензин, дизельне пальне, зріджений газ), мастильних речовин (мастила моторні, трансмісійні) та інших нафтопродуктів, які знаходяться у власності суб'єкта господарської діяльності та використовуються у процесах виробництва, виконання робіт та надання послуг» [3, с. 192].

Паливні картки є найстарішим типом небанківських карток. Історія їх сягає в далекі 20-ті роки ХХ ст., коли нафтові компанії, передусім АЗС, розпочали випуск карток як засобів надання

© О. Ф. Вареник, В. М. Марченко, 2013

кредиту своїм клієнтам. Тоді картки були металеві з видавленою на них інформацією про клієнта. На сьогодні картки для АЗС — самостійна галузь пластикових карток, яка використовує сучасні технологічні досягнення. Система паливних карток широко використовується на АЗС усього світу.

Паливна картка — це електронний пристрій на пластиковій основі, в яку вмонтовано мікročіп, де зашифровано індивідуальний ключ користувача, який під час заправки паливом на АЗС зв'язується з базою даних емітента картки для отримання дозволу. Поширені також картки з магнітними смугами (замість чіпа). Зовні паливна картка виглядає як банківська платіжна картка. На лицьовому боці кожної паливної картки нанесено найменування компанії-емітента, унікальний кодовий серійний номер, вид палива і термін дії картки (напис у форматі «місяць/рік» — це час закінчення терміну дії). Зазвичай термін дії картки — 4–10 років (або більше). Від несанкціонованого використання паливну картку захищено ПІН-кодом, потрібним для ідентифікації клієнта під час здійснення операцій з використанням паливної картки.

На паливному ринку в основному пропонуються два види паливних карток АЗС — «грошові» — платіжні та «літрові». Паливні картки також розрізняють за видом ПММ (А-80, А-92, А-95, ДП).

Перевага «грошових» карток полягає в тому, що вони зберігають інформацію про кошти на картковому рахунку, що дає змогу не тільки купувати паливо, а й оплачувати додаткові послуги на АЗС — товари в магазині, мийку автомобіля. Однак при підвищенні цін на паливо така картка не дає переваг.

«Літрові» картки фіксують інформацію про обсяг купленого палива в літрах. Їх плюс — страхівка від коливання цін.

Отже, паливна картка — це зручний інструмент, що дає змогу підприємствам заправляти автотранспорт на АЗС за безготівковим розрахунком. Паливна картка надає технічну можливість отримати паливо на АЗС за допомогою термінала (електронного пристрою для зчитування даних з магнітної смуги паливної картки, отримання авторизації (дозволу на операцію з картою) і формування розрахункового документа термінала (тобто підтвердження проведеної з використанням картки операції зі зменшення доступного за картою запасу палива на відповідну кількість літрів, відпущених клієнтові). У розрахунковому документі зазначають дату операції, номер картки, вид і кількість відпущених ПММ [4, с. 15–16].

Останніми роками ціни на паливо постійно зростають. Це змушує автомобілістів і транспортні компанії шукати можливості для економії. У цих умовах придбання «літрової» паливної картки є найбільш привабливою і цивілізованою можливістю економити та контролювати свої кошти.

Існують такі переваги використання паливних карток:

- позбавляє клієнта від розрахунків готівкою;
- дає змогу встановлювати обмеження на певний вид палива та добовий (місячний) ліміт відпуску ПММ за заявками підприємств;
- інформацію за паливними картками обробляють електронним способом; це спрощує бухгалтерський облік підприємства з обліку витрат з придбання ПММ за рахунок подання щомісячного звіту, що містить докладну інформацію про вид, кількість та вартість товару, отриманого на АЗС;
- відпадає потреба фізично поповнювати картку грошовими коштами, ліміт картки автоматично активується при надходженні коштів від підприємства;
- при втраті паливної картки існує можливість її блокування, чого не можна було зробити при використанні талонів ПММ;
- широка географія застосування;
- контроль за витратами пального в режимі on-line;

— передбачена система знижок із роздрібною ціною нафтопродуктів спеціально за паливними картками;

— можливість отримувати додаткові послуги, застосовуючи паливні картки: миття автомобіля, купівля дрібних товарів на АЗС, первинний ТО, ТІР-паркінг;

— відсутність комісії за обслуговування паливних карток;

— деякі паливні картки звільняють покупця від необхідності займатися обміном валют у процесі придбання ПММ — термінали автоматично перераховують українську гривню в національній валюті інших країн за поточним курсом НБУ.

У ситуаціях із «літровими» паливними картками необхідно розрізняти «попередньо оплачене паливо та його вміст у загальній товарній масі в мережі АЗС» і «оплачене паливо і зберігання його у загальній товарній масі в мережі АЗС». При використанні «літрової» паливної картки у разі відповідального зберігання палива на рахунок паливної картки записують вже оплачені літри (для кожного виду палива окрема паливна картка). Тобто клієнт купує певну кількість палива, а потім поступово вибирає його на АЗС. Увесь цей час компанія-емітент картки безкоштовно зберігає паливо на АЗС до моменту вибірки. Відповідно до ст. 667 Цивільного кодексу України «Обов'язок продавця зберігати проданий товар» [5], якщо право власності переходить до покупця раніше, ніж передання товару, продавець зобов'язаний до передання зберігати товар, не допускаючи його погіршення. Необхідні для цього витрати покупець зобов'язаний відшкодувати продавцеві, якщо інше не встановлено договором.

На практиці переважно має місце договірною моделлю для «літрових» паливних карток, яка зво-

диться до договору постачання ПММ за паливними картками, згідно з яким мережа АЗС (постачальник ПММ) зобов'язується:

1) поставити покупцеві ПММ і паливні картки, на рахунках яких враховують ПММ;

2) забезпечити відпуск ПММ покупцеві за допомогою паливних карток (заправка автотранспорту покупця).

Покупець (підприємство) зобов'язується:

1) приймати та оплачувати ПММ і паливні картки, що поставляються постачальником;

2) отримати ПММ, які враховують на рахунку паливної картки, до завершення терміну дії картки.

Розрахунки за договором здійснюють на умовах повної передоплати у безготівковій формі за кожну партію ПММ і паливних карток відповідно до рахунка постачальника. Паливні картки переходять у власність від постачальника до покупця з моменту підписання накладної та фактичного передання паливних карток. Право власності на ПММ виникає у покупця з моменту фактичного отримання ПММ на АЗС за паливною картою на підставі авторизаційної відповіді (через термінал) у кількості, зазначеній у квитанції терміналу, і за ціною, визначеною на дату надання постачальником відповідного рахунка покупцеві [6, с. 16].

Схема застосування «літрової» паливної картки здійснюється за таким договором.

Після отримання передоплати за паливо підприємству-покупцеві відкривають два види паливних рахунків (в електронній системі мережі АЗС):

— рахунок «Базова паливна картка підприємства», на якому слід обліковувати загальний запас попередньо сплаченого покупцем палива певного виду (паливна картка під цей рахунок підприємству не видається, оскільки він відіграє роль «віртуально-го бензосховища» підприємства в мережі АЗС);

— рахунок «Паливна картка водія», де потрібно враховувати кількість літрів попередньо сплаченого палива, яке водій підприємства може отримати на АЗС за допомогою реальної паливної картки з відповідним номером (кількість таких рахунків дорівнює кількості паливних карток, фактично виданих підприємству постачальником).

Постачальник зараховує на рахунок базової паливної картки підприємства кількість літрів палива, що відповідає попередній оплаті, і надає йому коди доступу до рахунка такої картки, за допомогою яких (через мережу Інтернет) покупець самостійно поповнює рахунки паливних карток своїх водіїв (тобто переказує необхідну кількість літрів зі своєї базової картки на будь-яку зі своїх реальних карток). Під час заправки автомобіля підприємства на АЗС із паливного рахунка конкретної картки водія списується (за допомогою терміналу) кількість літрів, відпущених підприємству.

Порядок документального оформлення операцій з розрахунків за ПММ

Після отримання передоплати (за саму картку і за ПММ) мережа АЗС видає підприємству-покупцеві у першій декаді наступного за поточним місяцем:

1) податкову накладну з ПДВ на всю суму передоплати (за картку і ПММ) за датою такої передоплати (у зв'язку з будь-якою картою — і «грошовою», і «літровою»);

2) накладну на саму картку, передану у власність клієнта;

3) підсумкову витратну накладну на ПММ, що фактично отримано покупцем на АЗС за «грошовою» або «літровою» паливною картою за минулий місяць.

За фактом отримання ПММ на АЗС і списання відповідних коштів (суми авансу або кількості літрів) з рахунка паливної картки АЗС видає водієві підприємства два документи — розрахунковий чек терміналу (з кількістю отриманих клієнтом літрів та їх вартістю) і касовий чек (який є розрахунковим документом, що підтверджує факт продажу товару, із зазначенням найменування, кількості та вартості проданих ПММ).

Для клієнтів-підприємств мережа АЗС надає регулярну звітність щодо кожної їх паливної картки. Для «грошової» паливної картки один раз на тиждень надходить електронний звіт про рух коштів за картою та про їх залишки на початок і кінець тижня (отримані літри тут не зазначаються). За «літровою» картою електронний звіт щодо вибірки ПММ за поточний місяць надається у перших числах наступного місяця. На будь-якій із мереж АЗС або на веб-сайті компанії-емітента можливий перегляд залишків ПММ на «літрових» картках клієнта.

Для оперативного обліку заправки ПММ за картками на веб-сайтах компаній-емітентів функціонують спеціальні сервіси. Система електронних звітів дає змогу простежити місце, час і обсяг кожної заправки за відповідною паливною картою. Можливе формування консолідованої виписки за всіма паливними картками підприємства (дата операції, АЗС, рух і залишок літрів).

Порядок обліку розрахунків за паливними картками на підприємствах (клієнтах мереж АЗС)

Паливна картка (як «грошова», так і «літрова») на відміну від талонів на ПММ не є документом, що засвідчує право на отримання ПММ. Вона взагалі не є документом — ні паперовим, ні електронним. Паливна картка не засвідчує права на отримання палива, оскільки підприємство-покупець за договором постачання просто зобов'язане прийняти паливо від постачальника. У ст. 712 ЦКУ [7] зазначено, що за договором постачання продавець (постачальник), який здійснює підприємницьку діяльність, зобов'язується передати у встановлений термін товар у власність покупця для використання його у підприємницькій діяльності, а покупець зобов'язується прийняти товар і сплатити

за нього. Водночас, володіючи купленим у мережі АЗС талоном на ПММ (купленим правом на отримання ПММ, втіленим у талоні), підприємство не зобов'язане отримувати паливо на АЗС (є тільки право на отримання ПММ; причому без будь-яких авторизацій, оскільки талон на пред'явника). Підприємство лише зобов'язане отримати талони на ПММ за договором купівлі-продажу таких талонів (але не самі ПММ) з мережею АЗС.

На талоні у виді його літрового номіналу записано, що мережа АЗС заборгувала його пред'явникові (в обліку мережі цього немає, а лише загальна сума надходжень від реалізації талонів). Тоді як на паливній картці не записано те, що мережа АЗС заборгувала власникові картки. На картці записано тільки інформацію про клієнта, потрібну для отримання дозволу на доступ до рахунка клієнта в мережі АЗС (до рахунка, на якому в комп'ютері мережі АЗС записане те, що мережа заборгувала клієнтові).

При використанні паливних карток право вимоги ПММ на АЗС обумовлене такими документами, як договір, проведене банком платіжне доручення на передоплату за паливо і загальне доручення, надане клієнтом мережі АЗС. Введення паливної картки у термінал на АЗС потрібне для отримання авторизації від емітента картки і перегляду кількості ресурсів, доступних за рахунком у системі мережі АЗС, з яким процесуально пов'язана картка (тобто перегляду того, що мережа АЗС заборгувала підприємству — його передоплата в обліку мережі АЗС, і там на відповідному рахунку клієнта, якщо картка є «літровою», кількість літрів, що відповідає невикористаному авансу).

Інформацію про суму отриманого від покупця авансу і, якщо потрібно, про кількість літрів ПММ, яку належить йому відпустити, записують на рахунку (рахунках) в комп'ютерах мережі АЗС, а не на паливній картці покупця (з нею може щось трапитися). До речі, у разі втрати талона новий клієнтові не видадуть (право на отримання палива втрачене), тоді як у разі втрати картки права клієнта нікуди не подінуться, оскільки дані є в обліку мережі АЗС, і замість загубленої картки видадуть нову).

Для правильного ведення бухгалтерського обліку паливних карток потрібно розрізняти два об'єкти обліку:

1) самі паливні картки як малоцінні матеріальні активи (МШП);

2) кошти підприємства на рахунках мережі АЗС із доступом до них за паливними картками.

Стосовно обліку придбаних підприємством паливних карток, то висловлюється думка, що їх слід відображати на рахунку 22 «МШП» через їх низьку собівартість [8, с. 22]. Проте Інструкцією про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій № 291

(Інструкція № 291) передбачено, що рахунок 22 «МШП» призначено для обліку МШП, що належать підприємству і перебувають у складі запасів. При цьому до МШП належать предмети, що використовуються протягом не більше ніж один рік, зокрема спецобладнання, інструменти, спецодяг, госпінвентар тощо. Паливні картки є предметами тривалого використання (термін їх дії 4–5 років, після чого можливо його продовжити). Згідно з Інструкцією № 291 «на субрахунку 112 «Малоцінні необоротні матеріальні активи» відображається вартість предметів, строк корисного використання яких більше одного року, зокрема спеціальні інструменти і спеціальні пристосування, вартість яких погашається нарахуванням зносу за встановленою підприємством ставкою (нормою) з урахуванням очікуваного способу використання таких об'єктів, та інші предмети, які за вартісними ознаками підприємством зараховані до складу малоцінних необоротних матеріальних активів» [9].

Отже, самі паливні картки слід обліковувати за собівартістю не на рахунку 22 «МШП», а на субрахунку 112 «Малоцінні необоротні матеріальні активи» із закріпленням матеріальної відповідальності за кожною такою картою за тим водієм (чи іншою особою) підприємства, у якого вона постійно перебуває для застосування за призначенням.

Порядок обліку коштів підприємства на рахунках паливних карток, коли є передплата за паливо, а право власності на нього переходить за фактом заправки автомобіля

Згідно з Інструкцією № 291 на субрахунку 203 «Паливо» обліковують, зокрема, паливо, яке купується для технологічних потреб виробництва, експлуатації транспортних засобів, а також обліковують оплачені талони на нафтопродукти і газ. Отже, на субрахунку 203 «Паливо» паливні картки не обліковують, адже вони відрізняються від талонів за своєю сутністю.

Відповідно до Інструкції № 291 на рахунку 33 «Інші грошові кошти» обліковують грошові документи (у національній та іноземній валюті), які є у касі підприємства (поштові марки, марки гербового збору, оплачені проїзні документи, оплачені путівки у санаторії, пансіонати). Виникає питання: на що схожі паливні картки, які не мають ніякого номіналу, ніяк не оплачені, які ніколи не були у касі підприємства? Талони на паливо подібні до грошових документів, але паливні картки — ні. Адже грошові документи завжди мають певний номінал (вартість їх купівлі) та обсяг прав. Якщо їх видають із каси, то назад вони вже не повертаються. На рахунку паливної картки (тобто навіть не на самій картці) сума грошей або кількість літрів постійно змінюється. Такі картки завжди знаходяться у водіїв, а не в касі.

Сутність коштів підприємства на рахунках паливних карток повністю відповідає п. 4 П(С)БО 10

«Дебіторська заборгованість», згідно з яким дебіторська заборгованість — це сума заборгованості дебіторів підприємству на певну дату, тобто осіб, які внаслідок минулих подій заборгували підприємству певні суми коштів, їх еквівалентів чи інших активів [10]. Тут йдеться про товарні вимоги, які ґрунтуються на здійсненій передоплаті. В обліку підприємства-кредитора їх відображають за дебетом субрахунку 371 «Розрахунки за виданими авансами».

Отже, кошти підприємства на рахунках мережі АЗС із доступом до них за паливними картками (як «грошовими», так і «літровими») слід обліковувати у грошовому вираженні на субрахунку 371 «Розрахунки за виданими авансами», а не на субрахунках 331 «Грошові документи в національній валюті» або 203 «Паливо». При цьому ніякого аналітичного обліку літрів палива на рахунку 371 «Розрахунки за виданими авансами» вести не потрібно (необхідну інформацію, що надається постачальником палива, підприємство може враховувати в системі внутрішньогосподарського (управлінського) обліку) [11, с. 19].

У договорі підприємства з мережею АЗС записано, що мережа АЗС має зберігати закуплені підприємством ПММ. Тоді в обліку мережі АЗС, яка зберігає ПММ, що перейшли у власність підприємства-покупця, має місце позабалансовий облік таких ПММ. Згідно з Інструкцією № 291 матеріальні цінності, прийняті підприємством на відповідальне зберігання, відображаються на рахунках класу 0 «Позабалансові рахунки». При цьому на позабалансовому рахунку 023 «Матеріальні цінності на відповідальному зберіганні» ведеться облік товарно-матеріальних цінностей (ТМЦ), прийнятих на відповідальне зберігання, зокрема оплачених покупцями ТМЦ, які можна залишати на відповідальному зберіганні, оформлених охоронними розписками і невивезених із причин, що не залежать від підприємства.

Облік ПММ, які перейшли у власність підприємства, але фактично ним ще не отримані та зберігаються у постачальника (мережі АЗС), має вести підприємство-покупець на субрахунку 203 «Паливо».

Висновки з дослідження і перспективи подальших розвідок у визначеному напрямку. Отже, паливні картки доцільно обліковувати за собівартістю на субрахунку 112 «Малоцінні необоротні матеріальні активи» зі встановленням матеріальної відповідальності за кожною картою за тим водієм підприємства, в якого вона постійно перебуває для використання за призначенням, а не на рахунку 22 «Малоцінні і швидкозношувані предмети».

Кошти підприємства на рахунках мережі АЗС із доступом до них за паливними картками (як «грошовими», так і «літровими») слід обліковувати у грошовому вираженні на субрахунку 371 «Розрахунки за виданими авансами», а не на субрахунках 331 «Грошові документи в національній валюті» або 203 «Паливо». Такий підхід до організації

обліку розрахунків за ПММ з використанням паливних карток є найбільш доцільним для відображення і розуміння їх сутності.

Література

1. Лист Держкомстандартизації, метрології та сертифікації України № 4591/5–3/7 від 15.11.2000 р.
2. Інструкція про розробку паливно-енергетичного балансу України за 1995 рік, затв. Наказом Мінстату України № 213 від 17.08.1995 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0411-95/print1333350777382537>.
3. Снісар О. О. Поняття паливно-мастильних матеріалів: обліковий аспект : [зб. тез X Всеукраїнської наукової Internet-конференції студентів і молодих вчених, присвяченої видатним вченим у галузі бухгалтерського обліку, фінансового аналізу та контролю докторам екон. наук, проф. І. В. Малишеву, П. П. Німчиному] / О. О. Снісар. — Ж. : ЖДТУ, 2012. — С. 191–192.
4. Безверхий К. Деякі питання організації обліку паливно-мастильних матеріалів: розрахунки за паливними картками / К. Безверхий // Бухгалтерський облік і аудит. — 2012. — № 8. — С. 14–21.
5. Цивільний кодекс України № 435-IV від 16.01.2003 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/435-15/print1330027628382574>.
6. Безверхий К. Деякі питання організації обліку паливно-мастильних матеріалів: розрахунки за паливними картками / К. Безверхий // Бухгалтерський облік і аудит. — 2012. — № 8. — С. 14–21.
7. Цивільний кодекс України № 435-IV від 16.01.2003 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/435-15/print1330027628382574>.
8. Корінько М. Теоретичні та методологічні аспекти обліку пально-мастильних матеріалів за талонами (постановка проблеми для дискусії) / М. Корінько, Г. Тітаренко // Бухгалтерський облік і аудит. — 2010. — № 4. — С. 20–23.
9. Про затвердження Плану рахунків бухгалтерського обліку та Інструкції про його застосування : Наказ Мінфіну України № 291 від 30.11.1999 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99/print1327246549106958>.
10. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість», затв. Наказом Міністерства фінансів України № 237 від 08.10.1999 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0725-99/print1326968449128961>.
11. Безверхий К. Деякі питання організації обліку паливно-мастильних матеріалів: розрахунки за паливними картками / К. Безверхий // Бухгалтерський облік і аудит. — 2012. — № 8. — С. 14–21.